

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 2. lokakuuta 2023
(OR. en)

13583/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0332(NLE)

JAI 1233
FRONT 289
VISA 191
SIRIS 86

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	29. syyskuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 549 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä koskevan Euroopan unionin ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 549 final.

Liite: COM(2023) 549 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 29.9.2023
COM(2023) 549 final

2023/0332 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdenntyn rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä koskevan Euroopan unionin ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

PERUSTELUT

Komissio esitti kesäkuussa 2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahaston osaksi [COM(2018) 473].

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, jolla perustettiin rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline kaudelle 2021–2027, jäljempänä 'BMVI-asetus', hyväksyttiin 7. heinäkuuta 2021.

BMVI-asetuksen tarkoituksena on osoittaa solidaarisuutta myöntämällä rahoitustukea niille (jäsen)valtioille, jotka soveltavat ulkorajoja koskevia Schengenin säännösten määräyksiä. Sillä kehitetään Schengenin säännöstöä, mihin Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvat maat, jäljempänä, 'Schengenin säännösten osallistuvat maat', osallistuvat.

Liechtensteinin ruhtinaskunta ilmoitti 18. elokuuta 2021 päätöksestään hyväksyä BMVI-asetuksen sisältö ja saattaa se osaksi sisäistä oikeusjärjestystä. Komissio esittää tämän ehdotuksen ennen kuin se on saanut Liechtensteinin ruhtinaskunnalta ilmoituksen perustuslaillisten vaatimusten täyttymisestä, jotta ei viivästyttäisi BMVI-asetuksen todellisen soveltamisen alkamisajankohtaa Liechtensteinin ruhtinaskunnassa. BMVI-asetuksen johdanto-osan 75 kappaleen mukaisesti tällainen järjestely olisi tehtävä sen jälkeen, kun asianomainen maa on ilmoittanut kirjallisesti täyttäneensä kaikki sisäiset vaatimuksensa.

BMVI-asetuksen 7 artiklan 6 kohdassa säädetään, että Schengenin säännösten määräysten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvien maiden BMVI:hin osallistumisen luonteen ja osallistumistapojen määrittämiseksi olisi toteutettava järjestelyjä asianomaisten assosiaatiosopimusten asiaankuuluvien määräysten mukaisesti. Nämä järjestelyt ovat muodoltaan sopimuksia, jotka unioni on tehnyt Schengenin säännösten osallistuvien maiden kanssa SEUT-sopimuksen 216 artiklan mukaisesti.

Sopimuksissa olisi myös määriteltävä näiden maiden rahoitusosuus, jolla ne osallistuvat unionin BMVI:lle osoitettuun talousarvioon. Rahoitusosuudet olisi laskettava kunkin osallistuvan maan bruttokansantuotteen perusteella prosentiosuutena kaikkien osallistujavaltioiden bruttokansantuotteesta.

Schengenin säännösten osallistuvien maiden on Schengenin säännösten täytäntöönpanoon osallistumista koskevien sopimusten nojalla hyväksyttävä kaikilta osin unionin toimenpiteet, mukaan lukien BMVI-asetus, joilla kehitetään Schengenin säännöstöä tai jotka perustuvat siihen.

BMVI:lle kohdennettu unionin talousarvio olisi pantava täytäntöön asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046, jäljempänä 'varainhoitoasetus', mukaisesti. Schengenin säännösten osallistuvien maiden on myös toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että SEUT-sopimuksessa ja siitä johdetussa unionin oikeudessa vahvistettuja varainhoitoa ja sen valvontaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Sopimuksilla otetaan käyttöön myös erityisiä mekanismeja, joilla sopimuksia voidaan mukauttaa nopeasti, jos täytäntöönpanoa koskevaan keskeiseen unionin lainsäädäntöön, kuten varainhoitoasetukseen, tehdään muutoksia.

Talousarvion ja varainhoidon valvonnan osalta jäsenvaltioihin sovelletaan horisontaalisia velvoitteita (esimerkiksi tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja komission toimivalta) joko suoraan perussopimusten tai unionin johdetun oikeuden perusteella. Nämä velvoitteet koskevat jäsenvaltioita *ipso facto*, eikä niistä sen vuoksi säädetä BMVI-asetuksessa. Näin ollen nämä

velvoitteet on ulotettava Schengenin säännöstöön osallistuviin maihin tämän ehdotuksen kohteena olevan sopimuksen kautta.

Sopimukset sisältävät myös Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS) koskevan määräyksen. Tämä on tarpeen ottaen huomioon Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta 12 päivänä syyskuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240 86 artiklan, jossa täsmennetään, että kaikki jäljellä olevat tulot, jotka ETIAS-järjestelmästä saadaan sen toiminta- ja ylläpitokustannusten kattamisen jälkeen, osoitetaan unionin talousarvioon. Jotta asetuksen (EU) 2018/1240 86 artiklaa voidaan soveltaa tasapuolisesti kaikkiin asetukseen osallistuviin valtioihin, Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuutta rahoitustukivälineen temaattiseen osioon olisi vähennettävä samassa suhteessa, jos ja kun jäljellä olevia tuloja osoitetaan unionin talousarvioon.

Unionin olisi tehtävä sopimukset kunkin neljän Schengenin säännöstöön osallistuvan maan kanssa. Tämä ehdotus koskee sopimusta Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa.

Sopimuksen teksti on samanlainen kuin muiden Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden osalta, lukuun ottamatta joitakin poikkeuksia, jotka liittyvät pääasiassa hallinnointitapaan.

Neuvotteluvaltuutuksen mukaisesti Liechtensteinilla ei ole erityistilanteensa (ei ulkorajoja, yhteisen hallinnon sääntelykehyksen noudattamisesta aiheutuva taakka, yhteisiä säännöksiä koskeva aset¹, joka ei ole oikeassa suhteessa sen alkuperäisiin kahdeksan miljoonan euron määrärahoihin kaudella 2021–2027) vuoksi erillistä ohjelmaa. Sen sijaan Liechtenstein saa määrärahansa suoran hallinnon mukaisesti. Sen vuoksi sopimuksessa määrätään, että Liechtenstein soveltaa kokonaisuudessaan varainhoitoasetuksen VIII osastoa – Avustukset. Toisin kuin muiden Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden kohdalla, perussäädökseen sisältyvää väliarviointimekanismia ei ole tarpeen mukauttaa, koska mikään BMVI:n 28 artiklassa yksilöidyistä olosuhteista ei ole sellainen, että Liechtenstein voisi hyötyä siitä. Sopimuksessa määrätään, miten rahoitus tulee Liechtensteinin saataville (avustussopimusten ja komission kanssa vuosittain toteutettavan tarpeita koskevan yhteydenpidon kautta).

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on allekirjoittaa unionin ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välinen sopimus kyseisen maan rahoitusosuudesta rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineessä kaudella 2021–2027 ja tätä osallistumista koskevista täydentävistä säännöistä. Siinä on kyse tällaisten järjestelyjen kolmannesta sukupolvesta.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ei sovelleta.

• Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Ei sovelleta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Käsillä oleva sopimuksen allekirjoittamista koskeva ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 77 artiklan 2 kohtaan ja 218 artiklan 5 kohtaan.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 3 artiklan 2 kohdan ja asetuksen (EU) 2021/1148 7 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun mukaisesti ehdotus kuuluu unionin yksinomaiseen toimivaltaan eikä toissijaisuusperiaatetta siten sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on tarpeen, jotta voidaan panna täytäntöön asetuksen (EU) 2021/1148 7 artiklan 6 kohdassa vahvistettu vaatimus, jonka mukaan Schengenin säännösten määräysten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen osallistuvien maiden kanssa on toteutettava järjestelyjä, jotta voidaan määrittää yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahaston osaksi perustettuun rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osallistumisen luonne ja osallistumistavat.

Sopimuksen 13 artiklan 6 kohdan mukaisesti sopimusta – lukuun ottamatta sen 5 artiklaa – on tarpeen soveltaa väliaikaisesti sen allekirjoittamispäivää seuraavasta päivästä.

- **Toimintatavan valinta**

Ei sovelleta.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ei sovelleta.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta, koska ehdotus liittyy ohjelman hallinnointiin ja tavoitteena on allekirjoittaa kansainvälinen sopimus, joka on neuvoteltu neuvoston antamien neuvotteluohjeiden mukaisesti. Liechtensteinin ruhtinaskunta noudattaa rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisasetuksessa määriteltyjä sääntöjä sekä varainhoitoasetuksen sovellettavia artikloja samalla tavoin kuin EU:n jäsenvaltiot.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Ei sovelleta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Sopimusluonnoksen 10 artiklassa ja liitteessä määrätään osallistuvan maan vuotuisesta rahoitusosuudesta yhdenmety rajaturvallisuuden rahaston talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Liechtensteinin ruhtinaskuntaa koskevat kaikki asetuksessa (EU) 2021/1148 asetetut valvonta-, raportointi-, suorituskyky- ja arviointivaatimukset..

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ei tarvita.

Edellä esitetyn perusteella komissio ehdottaa, että neuvosto päättää, että sopimus allekirjoitetaan unionin puolesta, ja valtuuttaa puheenjohtajansa nimeämään yhden tai useamman henkilön, jolla on oikeus allekirjoittaa sopimus unionin puolesta.

Komissio on tehnyt erillisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi liitteenä olevan, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdenmety rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä vuosiksi 2021–2027 koskevan Euroopan unionin ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisen sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta.² Neuvosto hyväksyy tämän päätöksen Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan.

² COM(2023) 472.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS**rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana yhdenntyn rajaturvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä koskevan Euroopan unionin ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 21 päivänä helmikuuta 2022 komission aloittamaan neuvottelut³ Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuuksia koskevista järjestelyistä ja maiden osallistumiseen liittyvistä täydentävistä säännöistä, mukaan lukien säännökset, joilla varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja tilintarkastustuomioistuimen toimivalta tehdä tarkastuksia, ja saattamaan ne päätökseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1148⁴ mukaisesti. Neuvottelut Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa saatiin menestyksekkäästi päätökseen parafoimalla sopimusteksti 16 päivänä kesäkuuta 2023.
- (2) Asetus (EU) 2021/1148 rakentuu Schengenin säännöstölle, ja Tanska on Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 4 artiklan mukaisesti päättänyt saattaa kyseisen asetuksen osaksi kansallista lainsäädäntöään. Pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (3) Tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei neuvoston päätöksen 2002/192/EY⁵ mukaisesti osallistu. Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.

³ Neuvoston päätös (EU) 2022/442, annettu 21 päivänä helmikuuta 2022, luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Islannin, Norjan kuningaskunnan, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa sopimusten tekemiseksi Euroopan unionin ja kyseisten maiden välillä yhdenntyn rajaturvallisuuden rahaston osaksi perustettua rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskevista täydentävistä säännöistä (EUVL L 90, 18.3.2022, s.116).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1148, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen perustamisesta osaksi yhdenntyn rajaturvallisuuden rahastoa (EUVL L 251, 15.7.2021, s. 48).

⁵ Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20).

- (4) Sopimus olisi sen vuoksi allekirjoitettava unionin puolesta sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen.
- (5) Sopimuksen 13 artiklan 6 kohdan mukaisesti sopimusta – lukuun ottamatta sen 5 artiklaa – olisi sovellettava väliaikaisesti sen allekirjoittamispäivää seuraavasta päivästä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan unionin puolesta rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineeseen osana sisäisen turvallisuuden rahastoa liittyviä täydentäviä sääntöjä kaudella 2021–2027 koskeva Euroopan unionin ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisen sopimuksen allekirjoittaminen sillä varauksella, että mainitun sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

Allekirjoitettavan sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Neuvoston pääsihteeristö laatii valtakirjan, jossa komission nimeämä henkilö (nimeämät henkilöt) valtuutetaan allekirjoittamaan sopimus sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen.

3 artikla

Sopimuksen 5 artiklaa lukuun ottamatta sopimusta sovelletaan sen 13 artiklan 6 kohdan mukaisesti väliaikaisesti sen allekirjoittamispäivää seuraavasta päivästä sen voimaantuloon saakka.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*